

MERYEM KORAY

meryem.koray@gmail.com

2019.09.27 08:07

İklim krizi bize vız gelir!

Bu hafta başka bir konuya geçecektim ama ülkedeki duyarsızlığı görünce, bildik sorunlarımızdan birini ele almaktansa, iklim krizine devam etmeyi yeğledim.

Geçen hafta tüm dünyada iklim grevi yapıldı; 23 Eylül'de BM'de "İklim Zirvesi" gerçekleşti ama bu ülkede, sanki böyle bir sorun yok, böyle bir zirve ve bu zirvede konuşulanlar da olmadı!

Örneğin, döne döne aynı kişilerle klişe konuları tartışmaya doyamayan televizyonlarda ne iklim krizi var, ne de iklim zirvesi!...

Oysa geçen akşam TV5 Monde'da izlediğim tartışma programı gibi, bu konuda farkındalığı arttıran, düşündürücü olduğu kadar öğretici olan programlara bu ülkenin de ihtiyacı var. Bu ülkede de çocuklar, gençler sokaklara çıktı ama yetişkinler hala "Ankara'dakiler ne dedi, ne yaptı"nın ötesinde bir şey konuşmuyorlar!...

Gazeteler bu konu açısından biraz daha iyi durumda; yine de çoğunun Greta Thornberg üzerine odaklandığı bir gerçek.

Nevşin Mengü Diken'deki yazısında Greta'nın üstlendiği bu sorumlulukla "kendine ait bir hayatı olamayacağına" üzülüğünü söylüyor. Bana sorarsanız, asıl üzülecek nokta, gencecik bir kızın böyle bir sorumluluk üstlenmesine rağmen ne hükümetlere ne de insanlara sorunun büyüklüğünü anlatamaması olabilir...

Eminim ki, Greta'yı asıl üzen de bu konudaki kayıtsızlığın değişmemesi olacaktır!...

Oysa endüstrileşme ile başlayan, büyüme baskısı ile artan, fosil yakıta bağlı enerji kullanımı ile şiddetlenen küresel ısınma ve yol açtığı iklim değişiklikleri konusunda artık bir anlaşmazlık yok; "inkar" dönemi sona erdi... Bu sorunun o ülke bu ülke değil, yeryüzündeki yaşam için artık tehlikeli boyutlara geldiği konusu da, çarnaçar, kabul edilmiş durumda.

Ne var ki, sorunun varlığı ve nedenleri konusunda az çok varılan uzlaşma, çözüme gelindiğinde sarpa sarmıyor. Herkes sorumluluğu bir diğerine atarak meydandan çekilirken, zirveler, toplantılar konuşmaların ötesine geçememekte.

BM genel Sekreteri, bu nedenle, "bu zirve bir tartışma-pazarlık zirvesi değil; eylem zirvesidir" dese ve "konuşma değil plan beklediğini" söylese de, değişen bir şey olduğunu söylemek zor.

Örneğin sorunun kaynağı olarak fosil yakıt ve karbon salınımı gösteriliyor ama ne ülkeler, ne de şirketler fosil yakıtı dayalı enerjiden vazgeçmek niyetindedir. Karbon vergisi ile fosil yakıt kullanımını pahalı hale getirerek alternatif enerji kaynaklarının cazip hale getirilmesi önerisinin de pek taraftar bulduğu söylenemez... Böyle bir önlem başta petrol üreten ve satan şirketler olmak üzere birçok şirketin işine gelmediği gibi, karbon vergisi büyüme sorunu yaşayan ülkeler açısından da istenmemekte.

Öte yandan ülkenin ve dünyanın her yerinden gelen mallara alışmış tüketim toplumu için de karbon vergisi bir sorun!... Ulaşım araçları karbon salınımının başlıca aktörleri ama bugün neredeyse ulaşım araçları kullanmadan karın doymak mümkün değil!...

Dolayısıyla sorunun kaynağını da, çözümleri de daha derinlerde aramak gerekiyor; birçok bilim insanının kapitalizmi tartışmaya açması da bundan...

Sorunun asıl kaynağı, bugünkü büyüme, üretim, tüketim ilişkilerinin bütününde; çözüm de bu ilişkilerin hepsini birden dönüştürmekten geçmekte. Kuşkusuz, böyle radikal bir dönüşüm çok zor; karşısında kapitalizmin imparatorluğu kadar bu imparatorluğun nimetlerine alışmış tüketim toplumlara ve alışkanlıklara da var.

Öte yandan kapitalizme ve serbest piyasaya dokunmak istemeyenler, büyümenin durmasının refahın azalması, işsizliğin artması ve toplumsal kaos gibi tehlikeli sonuçlarını gündeme getirmekteler ki, toplumlara korkutanlar da bunlar...

Oysa, asıl mesele nasıl bir büyüme istediğimizde!...

Bugünkü materyalist ve tüketici büyüme anlayışımıza bu dünyanın dayanması mümkün değil; buna karşın, bizim büyümenin niteliğini değiştirmemiz mümkün. Kolay değil kuşkusuz; ama mümkün... Yalnız küresel ısınma nedeniyle değil, bu dünyanın ve bu insan uygarlığının daha insani, daha ekolojik, daha paylaşımcı, daha adil bir büyüme anlayışına ihtiyacı var.

Tüm dünya ve insanlığın buna talip olacak bir siyaseti aradığını söylemek de abartı olmaz.